

Přástevník kostivalový
(*Euplagia quadripunctaria*)

Atraktivní přástevník obývá různé typy stanovišť, kromě stepí a lesostepí také louky na okrajích lesů, lesní průseky a světlé listnaté lesy. Patří sice mezi noční motýly, ale létá i ve dne.

Projekt LIFE+ a ochrana stepních motýlů

Projekt LIFE+ Stepi Lounského středohoří je zaměřen na aktivní ochranu mezinárodně významných stepních společenstev. Měl by zajistit trvale udržitelnou péči o stepní biotopy s využitím tradičních způsobů hospodaření, zejména pastvy ovčí a koz. Kromě podpory pastvy se zaměřuje také na kosení, odstraňování nepůvodních druhů dřevin, obnovu sadů a tvorbu průhonů, které umožní pohyb stád mezi jednotlivými lokalitami. Součástí projektu je monitoring, který prostřednictvím denních motýlů pomůže vyhodnotit, jak se jednotlivá opatření osvědčila.

Víte, že...

...na Oblíku bylo průzkumy zjištěno téměř 900 druhů motýlů? Většina z nich je nočních.

...Oblík je v současnosti druhou nejbohatší lokalitou na denní motýly v České republice? Zatím zde bylo nalezeno 76 druhů.

...celkový počet druhů motýlů v Lounském středohoří se odhaduje na více než 1 000?

Text:

Jan Kyselka, Pavel Moravec

Grafická úprava:

David Plouhar & MONELLO

Fotografie:

Titulní foto: Hnědásek černýšový (Foto: M. Zemlička)

1 / Vřetenuška pozdní (Foto: M. Vojtíšek)

2 / Hnědásek černýšový (Foto: M. Zemlička)

3 / Okáč metlicový (Foto: J. Marešová)

4 / Modrásek východní (Foto: F. Mitterwald)

5 / Modrásek ligrusový (Foto: J. Dvořák)

6 / Vřetenuška pozdní (Foto: M. Vojtíšek)

7 / Okáč skalní (Foto: M. Vojtíšek)

8 / Otakárek ovocný (Foto: archiv)

9 / Přástevník kostivalový (Foto: P. Krásenský)

10 / Vičenec ligrus (Foto: archiv)

Vydala:

AOPK ČR, Správa CHKO České středohoří, s přispěním finančního nástroje Evropského společenství LIFE, 2014

ISBN 978-80-87457-80-1

Více informací naleznete na www.ochranaprirody.cz/life

DENNÍ MOTÝLI

Lounského středohoří

Lounské středohoří: motýlí ráj

Pozorování pestrobarevných motýlů patří k nejkrásnějším zážitkům z výletů po Českém středohoří. Na stepních kopcích Lounska (Raná, Oblík, Milá a další) žije 89 druhů denních motýlů, tedy polovina fauny denních motýlů České republiky. Velká část z nich potřebuje specifické prostředí a někteří jsou dokonce závislí na jediném druhu rostliny. Kopce Lounského středohoří jsou velmi rozmanité, takže zde žijí motýli vázaní na skalní srázy, krátkostébelné trávníky s obnaženou půdou, vysokostébelné trávníky, křovinaté stráně a lesostepi.

Motýli vzácní:

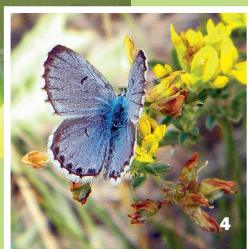
Hnědásek černýšový
(*Melitaea aurelia*)

K životu potřebuje mozaiku krátkostébelných a vysokostébelných trávníků. Vajíčka klade na listy jitrocele prostředního, rozrazilů a černýšů. Vyskytuje se u nás už jen na několika místech v Lounském a Milešovském středohoří, na Mostecku a na jižní Moravě.

Okáč metlicový
(*Hipparchia semele*)

Je vázán na okraje světlých lesů nebo na stepi a lesostepi. Vajíčka klade na trsy živných druhů trav, kterými jsou především kostřava ovčí a sveřep vzpřímený. V Čechách se vyskytuje pouze několik populací v teplých oblastech (Český kras, České středohoří, okolí Prahy, Pohří), na Moravě vyhynul.

Modrásek východní
(*Pseudophilotes vicrama*)

Vyskytuje se na suchých pastvinách, křovinatých stepích a lesostepích. Živnou rostlinou housenek je mateřídouška. V Čechách nyní žije jen v okolí Prahy, na Lounsku a místy na jižní Moravě. Potřebuje narušený půdní povrch, proto je na jeho stanovištích nezbytná pastva ovcí a koz.

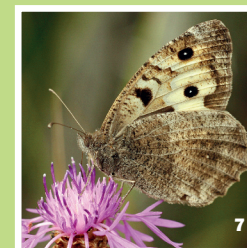
Modrásek ligrusový
(*Polyommatus damon*)

Žije na výslunných suchých stráních s rozsáhlejším výskytem živné rostliny vičence ligrusového. Vyskytuje se už jen na dvou místech v Lounském středohoří a na několika lokalitách na jižní Moravě. Vičencec je velmi atraktivní potravou pro ovce, proto je potřeba na pastvinách jeho porosty oplocovat.

Vřetenuška pozdní
(*Zygaena laeta*)

Je vázána na velmi suché lokality s porosty máčky rolní, která je živnou rostlinou housenek. V Čechách žije vzácně v okolí Prahy a v Českém středohoří, na jižní Moravě je častější.

Okáč skalní
(*Chazara briseis*)

Patří mezi nejohroženější motýly střední Evropy. Je vázán na výslunné skály a rozvolněné stepní trávníky s ploškami obnažené půdy, kde samice kladou vajíčka do trsů různých druhů stepních trav. Koncem minulého století na většině známých míst vyhynul a dnes žije pouze v Lounském středohoří. Protože k životu potřebuje rozsáhlou síť vhodných biotopů, je jeho úbytek mnohem výraznější než u ostatních stepních druhů.

A motýli poměrně častí:

Otakárek ovocný
(*Iphiclides podalirius*)

Jeden z našich největších denních motýlů žije na výslunných skalních stepích, lesostepích a ve starých ovocných sadech. Živnými rostlinami housenek jsou hlohy a trnky. Patří mezi chráněné druhy, ale v Českém středohoří se vyskytuje relativně hojně. Samci se velmi často shromažďují na vrcholcích kopců (tzv. hilltopping).

Stepní motýli v ohrožení

V posledních dvaceti letech stepní motýli z Lounska postupně mizí, protože se náhle změnilo hospodaření v krajině. Na stepích se po staletí pásly ovce a kozy, ale tento tradiční způsob hospodaření téměř zanikl. Trávníky postupně zarůstají křovinami a motýlům ubývá životní prostor. Hrozbou je i umělé zalesňování. Na mnoha místech (např. Třtěnské stráně, Dlouhá hora u Kozel) byly vysazeny geograficky nepůvodní druhy dřevin (trnovník akát, borovice černá, žanovec měchýřník), které se šíří na další plochy.

Ideálním způsobem hospodaření na stepích je volná pastva ovcí a koz, kdy jsou zvířata postupně přeháněna po větším území. Vzniká tak mozaika různě spasených ploch. Dlouhodobá intenzivní pastva, při které na pasené ploše nezůstanou žádné živné rostliny, motýlům nevyhovuje.